

145 ani de la proclamarea Independenței României

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin Meșinca
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clo.
Editura Tipo MC, Oradea - 2020

Cartea Mea e și a Ta!

ISSN 2734-6889

ISSN-L 2734 -688

Nr. 7933 Pr. **Pastorală de Crăciun, 1914**

MIRON, din mila lui Dumnezeu și voința clerului și-a poporului drept credinciosul episcop român al eparhiei Caransebeșului.

Vouă tuturor credincioșilor din eparhie și îndeosebi ascultătorilor acestor cuvinte arhieresti, har și pace de la Dumnezeu Părintele din certuri - iară de la noi binecuvântarea Noastră arhipăstorească. Iubiți fii sufletești „Și pre pământ pace, „între oameni bună învoire. De aproape două mii de ani ne reamintește corul îngerilor - la nașterea Mântuitorului Cristos - aceste sublime și mărețe cuvinte: „Bună înțelegere, pace"... Ele însă nicicând n-au sunat mai în pustiu ca tocmai în zilele acestea, când vedem, că lumea e stăpânită nu de duhul iubirii, al iertării, al bune înțelegeri și al păcii dintre popoare, ci din contră în 3 din 5 părți ale lumii s-au aprins focul celei mai sălbatice poftă de răzbunare, de ură, dușmănie, de jaf și ucidere.

De luni de zile stau față în față multe-multe milioane de cei mai voinici bărbați ai popoarelor, înarmați din tălpi până în dinți cu cele mai barbare și mai ucigătoare arme din câte până acuma a putut născoci rafinata minte omenească. Sălbaticii din neagra vechime se ucideau cu săgeată și cu lănci, până și fiarele sălbatice din codri să bat bot la bot, două cu două. Pe când popoarele, ce se războiesc în zilele acestea - cele mai culte și mai civilizate, - au revolvere și puști cu repetiție, din cari un singur om poate slobozi în un ceas sute de gloanțe, au mojară cu gloanțe uriașe, cu care zdrobesc orașe întregi până și fortărețele cele mai întărite cu fier și beton. Au chiar mașini de pușcat, cu cari de-a dreptul cosești companii întregi de oameni, cum cosește cosașul din o trăsătură sute și mii de fire de iarbă verde. Cad polog cei mai de samă bărbați ai popoarelor. Unii loviți de-a dreptul în cap sau inimă - își dau duhul; alții au mâni și picioare rupte, alții - loviți prin umeri, prin șold, prin gură, prin fălci - oftează, se vaetă, strigă, zbiară, încât durerea lor umple văzduhul și străbate din țări îndepărtate până la căsuța din satul lor, unde stoarse mii de zbuciumări și lacrimi din ochii soțiilor, a copiilor, a părinților și a tuturor rudeniilor nemângâiate „precum și din inima noastră a tuturor, cad resimțim durerea fiilor noștri”.

În fața acestei îngrozitoare priveliști ca creștin îți vine să presupui, că s-a înstăpânit diavolul cu duhurile sale necurate și cu toate răutățile sale peste omenime, încăierând-o în lupte, cum nu s-au mai pomenit. În această stare a lucrurilor, m-am tot gândit: ce pot eu — Iubiților mei - fii sufletești — să vă recomand de astă dată de sfintele sărbători ale Crăciunului? Și - ispitind sfintele scripturi - am aflat, că în aceste zile de urgie nimica nu ne poate fi de mai mare folos decât „postul și rugăciunea”. „Întru necazul meu voi chema pre Domnul și cătră Domnul meu voi striga, și va auzi din biserica cea sfântă ă să glasul

145 ani de la proclamarea Independenței României

meu".... Așa ne îndeamnă sf. scriptură (II. Imp. 22.) încă din vechiul testament. Rugăciunea moaie și inima cea mai împietrită, scoate din ea toată răutatea, tot gândul necurat, și o predispune pentru milă, iertare, iubire și pentru toate virtuțile duhului creștinesc din evangheliile preamilstivului Cristos. Rugăciunea produce în jurul celor ce se roagă un aer de liniște, de înfrățire și de pace.

Dacă deci lumea cea mare e cuprinsă de vrajba războiului, noi cu fum de sfântă tămâie, cu post și cu rugăciuni să încercăm a scoate cel puțin din căsuțele noastre și din jurul vetrelor noastre aceste duhuri necurate ale vrajbei, urei, a dorului de răzbunare și de nimicire a de aproapei, căci după cuvântul sf. evanghelist Matei: „Acest soi - (de duhuri necurate) - nu iese fără numai cu rugăciune și cu post. Dacă în lumea cea mare nu va putea fi la Crăciun liniște și pace, vom mijloci, că barem la vetrele noastre, în casele, familiile și satele noastre, să sălășluiască liniștea, iubirea de aproapei, pacea. În această atmosferă de liniște să vă rugați - Iubiților Credincioși - toți mai ales pentru fiii voștri, frații voștri, cumnații voștri, nepoții voștri, rudeniile voastre, duși în război, ca atotputernicul Dumnezeu să le ușureze greutățile și necazurile fără de număr ale drumurilor lungi și obositoare, ce au să le facă, să-i scutească de gerul și viscoalele, ce vin asupra lor în șanțurile, unde au să petreacă săptămâni întregi, să-i ferească de gloanțele dușmane, iară - întrucât au fost răniți - ca Dumnezeu să le aline durerile, să le vindece rănilile, să le redea scumpa sănătate, ca teferi și ne schilodiți să se poată reîntoarce în mijlocul nostru, care (cu toată: căldura iubirii și inimii noastre îi dorim și așteptăm. Desigur nu este casă, care să nu aibă dusă în tabără vreo rudenie - fie mai apropiată fie mai îndepărtată - deci toată casa să facă rugăciuni pentru sănătoasa lor reîntoarcere; și după cuvântul dreptului Iov: „De vor fi curați și îndreptați, Domnul va asculta rugăciunea lor" (Iov VIII-6). Îndeosebi copiii nevinovați să se roage pentru tatăl lor, frații lor, verii lor, cumnații lor, vecinii lor și pentru toți cei duși în război, căci sufletul lor nevinovat va avea mai multă ascultare la Acela, care a zis: „Lăsați copiii să vie la mine" „... în scopul acesta mamele să învețe pe micii lor copilași rugăciunile cele mai ușoare, cum este „îngerelul", iară învățătorii și preoții să învețe pe copiii mai mărișori și până la 15 ani rugăciunile însemnate la sfârșitul acestei pastorale. Când va fi bine deprinsă rostirea lor, aceste rugăciuni să vor face în sfintele biserici, în 2-3 Dumineci, sau sărbători, după rugăciunea amvonului de la sf. liturghie, în ordinea prescrisă de Noi. De altă parte, - ca din toate întâmplările din lume, - așa și din acest război voi să scot la iveală o mare învățătură și un folositor sfat, pe care să-L pui la inima tuturor, ca să-L urmeze.

Războiul ne-a chemat la arme cele mai puternice brațe ale bărbaților noștri celor mai voinici și muncitori. Unii mai stau gata să plece, îndată ce vor fi chemați și - cum sfârșitul războiului nici barem prevedea nu să poate - este cu puțință, ca și alți bărbați și junișani (feciorii) - apți a purta arme - să mai fie asentați. Astfel vor rămânea și au rămas acasă numai femeile, bătrânii neputincioși și copiii! Între astfel de împrejurări - lipsind brațele de lucru ne pot rămânea câmpurile nearate și nesemănate, fânațele ne cosite și hambarele goale. Și dacă n-are cine munci și câștiga - de sine să înțelege, - că cele mai mari și mai negre lipsuri și trebuințe să vor furișa la casele-noastre. Ne va ajunge vorba poetului: „La casa de om sărac, s-a gătat făina-n sac". Între astfel de împrejurări mai ales 2 lucruri să impun tuturor. 1. Toți cei rămași acasă să se puie cu hărnicie pe lucru, să isprăvească toate, încât - după puțință - să nu rămână lanurile nelucrate și să nu ni se împuțineze izvoarele de câștig. Cei ce n-au pământul lor, să ajutoreze pe alții, că să fie și ei ajutamați prin munca mâinilor lor. 2. De altă parte trebuie acum cu tot dinadinsul să se puie toți pe cruțare (economie). Firește cruțarea trebuia începută de mult, nu când ajunge mucul la deget. În zile bune trebuie cruțat pentru zile negre. Dară cine n-a făcut-o până acuma, să o facă de aci înainte. Mai ales femeile trebuie să cruțe. Să lase toate cheltuielile de prisos. Să părăsească fuduliile, prada, mătășurile, luxul, precum și rumenele și alte nimicuri, pe cari risipesc paralele scumpe. Este un adevărat păcat strigător la cer ce fac azi multe femei din poporul nostru mai ales cu îmbrăcămintea, cu portul. Femeile cele bătrâne făceau toate hainele și toate câte erau de lipsă pentru ele și copii cu mâna lor, din lână, cânepă, însemnate și lucrate de ele. Ba chiar și hainele bărbaților și ale slugilor erau făcute acasă. Iară acum aproape tot ce vezi pe femei, e de la dugheanul străinului. Cânepă și în foarte multe nici

145 ani de la proclamarea Independenței României

3

nu mai seamănă, nu culeg, nu torc, nu țes, ci duc de a gata jumătate din câștigul bărbatului sau din prețul bucatelor la dugheanul din oraș pe giolgi, pe năfrâmi de mătase, pe surtucuri, ba chiar și pe sumane întregi din barșon (catifea), de cari poartă toate țișăncile din mahalalele orașelor mari. În laturi cu aceste zdrențe străine și reîmbrăcați vechiul nostru port curat țărănesc și românesc, pe care cu mândrie îl poartă acum și reginele și prințesele din familii domnitoare pentru frumusețea lui.

Țărancele noastre îmbracă în locul sumanelor de iarnă, cum se purtau în vechime, tot felul de zdrențe - zise domnești - cu cari își corcesc portul pe jumătate țărănesc. Și nu știu, că haină de iarnă mai frumoasă nu există în toată lumea, ca și șuba albă cea lungă, făcută la sate după un croi anumit din lână albă și tivită la grumazi, la mâneci și pe margini cu figuri frumoase de sărad (șinor) negru. Am văzut nu de mult o astfel de șubă pe o principesă tocmai pe când se afla în tovărășia mai multor prinți. Deci să nu mai risipim banii pe lucruri cumpărate, ci să ne întoarcem iar la ale noastre făcute de noi înșine, mai ales că sânt nu numai neîntrecut de frumoase ci și trainice. Mama, - că-i mamă de episcop - încă poartă albituri din cânepă și in, semănate de ea însăși și lucrute toate acasă. De ce n-ar putea purta toate țărancele noastre tot așa, iară banii - câștigați de bărbat - să-i cruțe, să-i puie de o parte și să-i folosească pentru a spori moșia sau a-și crește copilașii? În această privință să-și ție de scurt bărbații soțiile, părinții fetele, socrii nurorile, căci nu pot câștiga 10 bărbați ceea ce e în stare să prădeze o femeie risipitoare. Nici un ban să nu mai lăsați a da pe lucruri de prisos. Și să fiți asigurați, că astfel cu multe sute de mii să va spori la an avutul nostru. Cruțați-vă și bucatele: cucuruzul, grâul, secara, orzul, ovăsul și celelalte.

Nu prădați nimic din ce aveți. Nu vindeți pe nimic vitele, căci de acum înainte să vor scumpi tot mereu, încât veți putea face pe ele bani frumoși. Aud, că umblă în unele locuri agenți străini fără suflet, cari seduc pe țărani noștri: să-și vândă pe nimica bucatele și vitele, căci și-așa azi mâne întră cutare sau cutare dușman în țară, care are să le ieie cu puterea pe nimic. Nu dați crezământ la astfel de înșelători, ci luați-i de guler și dați-i pe mâna primăriei, care vă va ști scăpa de ei. Și familiile noastre de domni să-și deschidă urechile la aceste sfaturi de cruțare, căci multe și din doamnele noastre își duc bărbații la datorii și sărăcie. Haine peste haine, mătăsuri peste mătăsuri, pălării peste pălării, călătorii, voiajuri, apoi locuințe mari, costisitoare, cu mobile atât de scumpe, încât ai putea să cumperi pe prețul lor o moșie întreagă, care să aducă venit, în ioc să plătești camătă grea la bănci după împrumutul luat, ca să le cumperi. Cruțare să impune și la familiile noastre de domni pe toată linia, îndeosebi modestie în îmbrăcăminte, în-trai, locuințe mai mici, reducere a tuturor lucrurilor de prisos, căci în zilele acestea de război au scăzut aproape la nimic și venitele multor domni. Deci această stare de lucruri trebuie să-i învețe minte pre toți, încât și după ce vor veni zile mai bune, să nu facă lux, pradă, ci să se puie pe cruțare, cheltuind numai o parte din venite, iară o parte cruțând-o spre a-și plăti datoriile, cari cresc și atunci când noi dormim, sau spre a-și spori averea națională, întărind astfel viitorul familiei lor. De încheiere rog pe bunul Dumnezeu, ca să Vă facă parte Vouă și nouă tuturor de sărbători mai vesele de cum sânt cele de azi. Caransebeș în ajunul Crăciunului 1914. Al vostru al tuturor de binevoitor Dr. E. Miron Cristea m. p. episcop.

Foaia diacezană, Anul XXIX. Caransebeș Dec. v. 1914 (3 Ian. n.) 1915. Nr. 51, p.1-4